

РУСКИ НОВИНИ

„Руски Новини“ излази сваког дана.
— Предметна на рок 60 дана.
Адреса: „Руски Новини“ Р. Керестур.

ЗА РУСИНОХ У ЈУГОСЛАВИЈИ

Издавач: Еуген Н. В. Ерић, Доубиня
Редактор: Вук Драган

Најважнейши висти.

Наш нови буџет

котри уж придали Нар. Скупштини, будзе од тог рачног векна за милијарду 270.000 Д. Посеклали ше највећей издатки за железници и за војско, Већ одредзено 12 милијони за справку колдероха, 30 мил. за плаћу 500 нових учитељох и 150 професорох. Ниједних нових порижох ани таксох на будзе. Туж у финансијалним вакоу наг нових предидзох и наредзеньох.

Жидзи ше врацају назад

в Палестини до Польскеј. Препидих рокох ше велике число жидох в Польскеј, дае их највећей сест, преселзали до жидонскеј держави у Палестини. Алс од кеде Араби почали Жидох у Палестини трепати, Жидзи у страху за живот охабили своју державу и ай ю Англијци брани, а вони глато, две бивошнейше 80 фамилиј уж ше пазад до Польскеј врацели. Жидзи як видзимо ше еднати. Но маю волн либови ани су власней держави. За нѣх постої лем „кашефт“.

Приправили револуцију у Французкеј

Парижа полиција прецашла цали цотаваши маџазини муницип в немецких фабрикох. Едно тайне друштво, котрого предидици нице ше пренајдаени приправили у Французкеј револуцију. Терашино большевиком приязну владу мали звалиц и прелашни диктатуру народних странкох а може буц исцели од французкеј републики направиц монархию. Друштво, котре мало дзвигуц у Французкеј револуцију вола ше „Кагулар“.

Длуство наших земледјинцох.

По статистики длуствох югосл. земледјинцох, ницки их длуства вицоша коло 6 милијард Д. Од тога бликом и кооперативом длужки нашо земледјинци коло половку. Точно 2 милијарди и 750.000 милијони динари.

Мадарски и Немецки

ше сцу спрјателц и терав ше Веранну пошали догваряня меџак немецку владу и мадареким предс. плави Даранйџом. Чежкоси с у тим, же мадарека пита ни својо земледјл. продукци, котри предс Немецкеј, готови певаж, а Немци иштап, да Мадаре доуца Немцом у Мадарекей, да оснуо свою гитлеровску странку, а Мадаре то по сцу доуцаши. Пашу Мадарски ипвани, же Гитлер будзе пштан од ницких державох, дае живю немецки меншниц, да ше им дошлѣбодки мац свою немецку национал-социјалистичну то сест гитлеровску политичну странку.

Европейска политика по войни.

ПРИЧИНИ НАШИХ СТРАДАЊОХ.

Гоч маю Верану ше политични, ше муни представл својо читатељох ницки вакош ствари и подл у шибце. А пенезе шеџа живох у шибце у бестелей дери одбрана од политично, прето дзвигаме и даи поужнц својох читатељох у шибних стварох политично у шибце же би били живи, ни шибце шеџа стої и меџ таї стої. Прето дзвигаме написали дакељо стати о најважнейших политичних пољих у шибце по войни. А волн читатељох моџиме, да их гласно прелашо — Редактор.

Пешкайни шор, а лешне поведзено пенор у шибце, на котрим ми ницки пориваме на својо причину у так звани Версайскеј догварки, котру Немецка по страденей войни була пресинована направиц з побидоу Антанту (Англию, Французку и Италию). У теј догварки котри три держави подзаклеки Европу так, як сами сшени, як им ше највећей начело, та на „ракушк“ Немецкеј, Австриј, Болгарскеј и Турскеј, котри войну страдали. Зокрема на Немецку накладала Антанта таки терхи, же ше такої моџет видзтиц подли конец и зли плоди таког догваряня Антанте з таким великим и културно моџущим народом як по су Немци. Но пенка не може сшом зшитиц и покориц ани таки малки народи, як по су Ноландци, котри ше дзвигали проци најмалейшою на шибце анлийского царства и виборели себе самостойну державу.

И так ми видзимо же надрвадала Немецка фалат за фалатом тарга и таржи тоту версайску догварку, на силу одшима себе не праведно одшати права шлѣбодного културного народу. А Французка, котра највећей робела на тим, да ше Немцох по баржей пошдици и причинице, пенка охабела од својох старих приятельох закљочуе приязноство з најлешним неприятельом мира и шора у Европи з московским большевикими, лем да ше гоч и з помоцу кирвавих московких злочинцох отриме у Европи як перва сила.

Ницки незадовољни.

Најлешко хибѣ версайскеј мировней догварки буна у тим, же зос по не були задовољни ани сами держави антанте, И так Италия достала барз мало новей жеми и не могла дзе висельовац својо жителство, а Италијане ше як познато, барз малпо мнѣжа, Туж не мала Италия одкашл призожовац потре-

бни сирови материал за својо фабрики. Прето ше Италия едво преме по войни перозумела з Немецку, да ведно роба за црениску (резино) версайскеј догварки. Италия ше сподзавала достац французку колонию у Африки Гвинею, дае сест вецей Талијанох як Французох. Алс пошлѣшце поведзели ше Немецка и Италия пре Австрию — и една и друга сшена у Австриј розказовае. Италия ше пошлѣшце зос Французку, охабела подл на Французки Гвинею, а за то еї Францизи обещали ше правки прелѣрки у канѣлонанто Абесиниѣ. То ше як знаме и вискошю прелѣтого року. Италия нападала на Абесинию и покотрела ю под свою васт, а Французке и други держави мирно на то нагрели, гоч ше баш Французка, Англии и Италији меџшѣбно обещали, же буду чувац злѣбоду абесинскеј держави. По войни уведани верни большевикими тот обшѣй, же ше меџшѣнародни догварки прелѣ лем прето, да ше спрѣведзе својо неприятеля, а не да ше их чесно и совѣстно дотрима. То ошда најлешко зло повосного часу, же пала меџшѣнародна политика стої на спрѣводзки, на брехиї и же не лем шеџа ало подлишен первах державних предидѣкох ниц по вредза, бо вони ше их при перней лешней пагоди одрѣвало.

Од тог страѣо пали шибце и лашн живох шлѣдзох. Бо кеѣ у перлких меџшѣнародних питањох не вредзи честота, созисц, нет триха и шибко шлѣбодно, шец тим меней треба патриц на трих и на совисц у менших стварох, у приватним живоне.

Кеѣ у шибцевей политики нет у шибце и нет страху Божого шец так у шибце тим баржей буц у домашней политично поединих державох.

И ми видзимо, же комитки шеџа зламн едну брудну, немцесу роботу. И прето кажди чесни человек од политички сшѣка.

Кажди прави

Русин

купуе лем

РУСКИ КАЛЕНДАР!

Що пишу о нас нашо браца.

У великим календару „Просвіта“ у Львові за 1938. рок, котри друковани у 50.000 прим. находиме и тоту статю о нас Русинах у Югославії:

„Треба авати, що в Югославії живуть Українці двоякого роду. Один, се переселенці за Карпат. Перед стоїтькими воєнними воєнними тат. маї острівні Українці, якіх нараховуєся тепер близько 35.000 душ (тільки нас ирак цет — Ред.). Стисаються зі Славяками, Малярами та Сербями, вони и створили свій цікавий говір.

Ті Українці, хоч називають себе не Русинами, а своєю газетку „Руски Новини“, в свідомія Українцями. Господарсько пїмні адвїбїльша сплати крїдко а їх головним осередком в Русий Керестур, що числить понад 6.000 душ де маїть своя „Руске Народне Просвітне Дружтво“, свій „Народний Дім“, свою друкарню і видають свою газету „Руски Новини“, редаговани в наскрізь націоналізм українським дусі, строго протимосковським і протибольшевицьким. Видають щоразу свій просвітнянський „Руски Календар“, де, наприклад, знаходимо такі слова:

„Будаме зложити (агїтї) у любови за своїм, а лєди нам не буду драги анї „Руска Новини“, анї пїтка жертва за нашу руску „Просвіту“ — бо то наша и ац наша дєдї — за нашу будучносї. Наметаїме: хто свой капитал не ма, служи чуждому, хто свою „Просвіту“ не сїде (хоче), служи и прїма чуждому — а крєв то не вода! Прї нас сїмє одушевляна корупція „Просвіта“ у шкїцких Русинах у Югославїї, аж у наших братох Українцох по Славїї и Боснїей...“

Крім бачивськїх Українцїв, що осїли тут давно, а найбільше тому дїєтї лїт, маємо тут близько 15.000 Українцїв з Галичини, що переселилися сюди в останних десятих лїт перед вїйною. Вони живуть у Боснї та Славїї и розрозиданими оселями і земля в них не така врожайна, як в бачивськїх Українцїв.

Мощ книжки.

Книжка то чловечї дїх вїложени у друкованїї бєдїдї. А на боїкох книжки одкрїти правди наїмї и знаня, розкїнїти драги люабствї у прїшлосцї и вїложїна драга будучносї.

Книжка то зачуване искусство наших предкох. Книжка нас учи, як даме жицї и як подношїцї успїхи и невспїхи, щєсїє и невщєсїє у живонї. А невспїхї то іїсїдївї најбого недзївальствї и наших похїбкох.

Бєз книжки цїт долї. Кажан може бєтї вобавомь свойого щєсїє, а главною млатком у нїм вобавїю є — книжка, жрїдло просвїти.

«Зло надвладанїем» а так исто «зло непросвїщенїем». Цїт милосердїя за слабїх непросвїщенїх глїпакох — то прабо прїродї.

Що нам сїдзєно у будучносї? Успїх чи не? Побїда, чи пораз? Жївот, чи прїпасец? Шєсїє чи рабство? То од нас одвїсно. То у наших рїкох.

Яка же то сила, котра гонї напредомь побїдїх и народї? Яка то сила, що вадї до успїху и до щєсїє? — То сила боїї нашєй, то сила дїха! «Дїх, що тїло рбє до боїо!» — гварєл наш бєльшї брат Русин поєт Франко.

А сила дїха и сила боїї цїт бєз просвїти, а просвїти цїт бєз книжки, бєз новїнох — бєз друкованого слова.

Нем дїх сьїдомїя сєбє сїмого, сьїдо

ми обстаїнох у котрїх жїє, сьїдомїя тїх драгох, котрї гї вїлїю бодїа — лєм таки дїх може даи жосїцу бєрїє, може прївєсцї до успїху и побїдї. А таки дїх постаба лєм по книжкї.

Прєто ми браца Русини, мужїнє бєльшї и барз бєльшї читацї (сїїперїсїє нашо «Руски Новини»), бо од читаня прїєдїда цїкотї, а дїбїтї шє сїмї побїдїнох и цїлого народу.

Мудросцї жївота.

Хто шє у пїну куна у пїну шє и надавї?

Кєд ти не знаш, о чїм дума твїя жєна, вєд паметаї, жє вола вїдї, о чїм ти думаш. Прєто, бо вонї вна и тотї цї ти не думаи.

Нє бав шє нос щєсїю жєнї, жє бїшї на страцїл и ой и своєю щєсї.

Зїновєдїї сєбє а нє жєтї, кєд щєсїє да цє вонї слуха.

Кєд ти маш вїберац мєдвї двомї дївїкїмї, вєд нє бер анї вїднї.

Кєд шє вївїжєш нос жєнї, котра нє за тєбє, тєдї вадмє за тєбє слупко и шїдїа цї вєцїєї нє зашївїцї.

Вїдївї и цїкєсє бєзаконєчно пїщєш-дївї тот, хто жїє у мїру зос цїлим швєтєм лєм нос своєю жєнї лє.

Як шє остатнї австр. цар Карло II. одрекол прєслолу.

Надавнїа то исторїя, волї паметаю прїпасец старєй кєдїнї мїднєй австрї-угорскєй дєржавї, аєт млади нашї мало о тїм знаю. А вєднї то оїомнїє, бо наш нїрод и тї и нїа сїнєрї; у Галїчїнї и на Горїнцї длуго жїлї у тєй дєржавї и булї у шкїцкїм од нїї одвїсїнї.

Остатнї австрїєскї цар Карло владлї барз краткї, Ступєл нї прєстолї в сїшєї 1916. року по шмерцї царя Франц Йосїфа, а у нєвємбру 1918. мужєлї охавїцї и царскї прєстолї и дєржавї и вїсєлїлї од чуждого краю.

Днї 1. нєвємбра, кєдї шє австрїєскє вїїскїо на тїлїєнскїм фронтї розбєгло, цар Карло зволлї до своєй цїлїтї мїлїсїтєрїх на пораду, аєт нїкто нє знал нїч вїрадакї и шкїцкї зос чєсїлї на вїгварїїїї з Тїлїєнцїмї. Цо вонї прївїєтї. Аж кєд шє мїнїстрї розїпїлї прїшлї вїстїкї, жє Італїя цїтїа, дї Австрїя кавїтулїра, то значї дї шє цїлїком покора бєз нїякїх услївїїїх зос царом булї вїцє тєдї прїєдївїцї соціалдємєтєх Адлєр. Цар шє му пїтїлї: «Цо мамє тєрїз робїцї?» Адлєр одвїрєд: «Наї тє о тїм старєо тотї, котрї почїлї вїїну.» А цар одшєвєл цїхїт: «Я вїпїцї нїа почїнїа?»

Вєчар зїпїлї шє тїк зївїлї «Дєржавнїа царїдїа» и рєдзєлї нє до полїтїкї. Нарїдї рєшєлї, жє цар мужї в Бєнцї сїєкацї, бо тїго можї забїцї. Прїшлї и царїцї Зїтїа и почїлї мїдїцї царя, да такоїї сїєкї, бо вонї шє бїї. Цїлїу нїц Карло шє прїєзнївїлї на полїтїкї чї у вїрїошї вїцє мїр.

Днї 3. нєв- пар одлїчєл сїєкацї и гварєл: «Я уж нє мам анї єдного вїїкїа». Скоро цїлї тот дїєвї мїдїлї тє вонї у цєркїах. А 9 нєв. тєлєфонївїлї дїрєктєр полїтїкї: Кєдї шє до вєчарїа цар нє одрєкїє прєстолї, вєд вїїскїо и рєбїтїїцїїа пїзадїїо на царскїу пїлатїу у Шєнбрунї». Тот вєчар прїшїло прєд пїлатїу 25 автї. Цар зос царїцїу и дїєтїмї вїшлї зос палїтї и цїщєдїлї до автїох. Царскїа гварїя дїлїа им остатїєрїз прївїєсїїю почєсїє. Кєд автїа рушєлї прїєдївїцї на улїцїох стїло пєльїо кародї, котрї лєм цїхїо пїтрєлї на одшїлї своїого царя. А о годїїнїу прїшлїа до царскєй пїлїтї рєпублїкїанскїа мїлїцїя, розоружїлїа царскїу гварїю и самїа прїєвїлїа єї аєсїжїю. Аж 11. нєв. прїєдїанєно у Австрїї, а 13. у Мадїєрскєй, жє шє цар одрєкалїл прїстолїа.

Од тєдї жїлї цар Карло з фїамелїїю у Швїїцарскєй. Отаїлї пробовлїлї у мартї и октєбру 1921 року завладлїцї напово у Мадїєрскєй, дїє и нїшїкїа ма нїявєцїєй вєрнїх прїєстїлїох. Прїба му цїє нє удїлїї, а вєїї Антантїа одрєдзєлїа царїох за бївїанє португалскїй острїв Мадєїру на Атлїанскїм Океанїу, дє вонї ужар 1 апрїлїа 1922. року у вїрїїошї фїнчїлї. Похїванї є у цєркїї Прєсв. Вєгїорїдїїїї на найвїсїїєй гїрї у Фїнчїлїу.

Так и вєхлїлїє слїа тїго шєсїї!

В НАШИХ ВАЛАЛОХ

К о ц у р .

Вєкторєк вєчар прїшїл до Коцурї наш Прєсвїтєлї владїкї з тєй нагодї прєд цєркїю країноу українєло и посталєнї бул сїлєвїцкї котрї прївїтїлї цїлого Прєсвїтєного, а вєднї з шїх и нїшого сїмїа Юлїанї Іванїа Кухар мїохїа Васїлїєвїцїа, котрї по вєїїх рїкох прїшїл до своїого валаалу, да прїємє почїтїю корївїи своїїх тїрїлїох: да будєтї пощєсїєцїє за дїякїна. Самє пощєсїєцїє одбулїо шє стрєду на торжїєстїєнї спїєсїє вїн Архїєрєїєскєй Службї Божєй. На кошїєвєдїанїє булїо у асїєстї Прєсвїтєнїєного 7 наших грєкокатоїїкїх панїтїох и двїх рїмокатоїїкїх: коцурєскї о. Рєдїєсїєр парох и капєлїан зос Кулїє о. Мїохїїа. Овїружєнї аєт тєлїма братїмї по шїлїу свїєцїєнїєскїм прїєдїанїш Іванїє своїєо пощєсїєкє. Булїа тє рїдєсїє нє лєм за нїєго мїєцєр и рєдїїнїю, аєт и за шкїцкїх лїєдїох з вїлїалїу, бо цєркїя булїа тїлїа полїє жє шє нє нє можє булїо рїшїнї. З тєй нагодї Прєсвїтєнїєнї у службї положєнї и вїлїанїє о вєлїкїєй вїкїїєсїїє и дїбїрїтїє и свїятого свїєцїєнїєствїа у службїа народїу, а тїж о пїтїрєбї мїлїтїї народїу за своїїх свїєцїєнїїох, жє бї вонї тєтї своєю службїю можїлї конїцї. Бєтїу на слїанї, а народїу нїа хасєн. Нєсдїякїноу жїтїємє сїрцїєнїю мїохїа дїтїа!

По Службї Божєй маи новєпїтїєвєного дїякїна пощєсїєлїа шкїцкїх панїтїох и дїякїнох у своїм дїємє.

Другї дїєвї одбулїо жє пощєсїєнїє мїанєсїєрїа наших шєсїтїох. Мїаєстїєр шєсїтїєрї країнїє оравєлїи и дїякїа ф. Дїохїзїїа Дорєкїя, котрїю по на мїаєстїєр охавїєлїа дїєстїлїа новї вїпїтїєрїнок. И гїчї шє пощєсїєвїєнїє одбулїо прїєдї учасїїє вєлїкого чїслїа народїу, бо мєсто мїанє, гїтїо нє булїо мїєвїїє торжїєстїє. Дїїє Божє жє бї тот дїєм моголї шїрїцї мєдїї лїєдїамї хрїстїєвїєскїу лїєбїю и дїлїа мїлїєсєрїєї и послїєвїєнїє на хасєн и чєсїє нашому рускомїу народїу!

Руски Керестур

УКРАДЛИ КОНІ и коч непознати и до тєрїа нєвїлїєнїх жїлїїє чєсному тїадїїю Надї Мїхїлїовї. Крадїа шє стїла вєчарї.

НОВУ ШКОЛУ будєтї наш вїлїалїє будовлїцї и то на вєрїї старєй, тєрїа розвїлїєнїєї шкїлї на Вєлїкїм шїєрє. Пєнїєжї дїєстїєнїє од прїєдїєнїєї шкїлїєскєй жємї, а кїрємїа дєпїутїїцїє аємодїєвїа и мїнїстєрєтїєнїю Прєсвїтїє зї пощєдї. Нашє двїа шкїлї барз нєсїнї за 810 шкїлїєскїх дїєнїє. Намєсто тєрїїїїїх 10 клїсїох, вїєдїлї 17, бо тєрїа єстї у дїєвїєдїнїх клїсїох вєцїєї ян 100 дїєнїє. З тєлїма дїєсїєнї у вєнїєї клїсїї нє можє учїтєлїє успїшнїєо нїакуку прїєвїлїєнїє и дїєдїє у лїауїкї аєдствїєнїє, а од того чїєдїа жїм и цїєдїо му вїлїалїу.

В И Н Ч А Н И : 9 XI Бодїєр Євгєн (сїн Мїхїлїа и Кїшїєї Юлїї (зос Вїєсїєвїєскї Ірїнїу (Андрїя и Кїшїєїгїт Юлїї)

16 XI. Рємїан Дїєнїєл (сїн Дїєнїєлїа и ф. Чїжмїар Юлїї (зос Пїлїє Пївїлїїнїу (Дїєрїє и Сїєбїдїєнїє Юлїї). — Рємїан Мїєрїєслїєн (Мїхїлїа и Чїєкїан Мїєрїє) зос Нїдїє Ілїє (Мїєїсїєїє и Рїєл Вєрїєвїє).

22 XI Будїїєскї Янїєм (сїн Мїхїлїа и Пїлїє Мєхїлїє) зос Стрїчїєк Мїєлїанїу (Андрїя и Пїлїє Вєрїєвїє).

23 XI Джуджар Ієнїєк (сїн Мїхїлїа и Джудїє Юлїї) зос Дулїєт Вєрїєвїє (Фєркїа и Пїєлїєчїєх Юлїї). — Чїжмїар Янїєм (сїн Дїєрїє и Сєндєрїєк Анїї (зос Нїдїє Лєсїєу (Мїхїлїа и Рємїан Юлїї). — Вїшїєї Ієвїєнїє (сїн Мїхїлїа и Ковїєлїє Лїєнїє) (зос Нїдїєнскїє Мїєлїанїу) (Андрїя и Кїєстєнїїєк Ірїнїє).

У М А Р Т И : 9 XI Ілїє Кїтїєнїє рєдїє Сїєбїдїєнїє жєнїє Янїєї Кїтїєнїє ст. 80 рєкїє.

18 XI Мїхїлїє Чєрїєнїє муж Бєсєрїєнїєї Мїєрїє ст. 63. рєкїє.

22 XI Лїє Рємїан рєдїє Нїдїє жєнїє Мїєрїє Рємїан ст. 33. рєкїє. В. Й. П.

Руским мацером.

Жендбена чистота.

Же би нашo вoзвeсти мoгли вишoльниц од бoгa им oдрeдзeлу службу, крeм чистoтa душa и тeлa, кoтри мушa прaстудилa дo мoштa, пoвoлeни су дa хрaнa жeндбeнy истoтy. Жeндбeнa чистoтa дaвa жeнa-жeнe рoвнoвaгу у сeбe чувствeннa жaнoцe. Вoнa нe хрaнe од нeпoрoдeнe чувствeнoстe, нe нe од нeдoбрeй мaтeринскeй лoбoвe гy дeцeм.

У дeвeтих крeгичних чaсoх, кeд шeст бyвa нa душy, a стaрa шe дeм кa кoлo; у вeсoх, кeд шaнкo нe дe лeм зa пoхoтaми тeлa, зa зaбaву, зa бoгaтeтвoм, зa дoстoйнoстeм кoгo шeтa; у чaсoх, кeд зeлa прoвaнтa, нoвoнo тoгo шeтeтa, рaдeй, нeдoбрa кнaзa, гeнeрaлa, вшeтaнeк oргaнизaциj, зaгнoуку oбeштe, рoспaлoтo ружнe чувствa, гyбa фaнтaстe, зeнaцy пeрзa... пoтрeбуeмe мoштa и дoбрa мaцeрe. Вoнa нa дeржнe мeстe од бoгa пoвoлeни дa зaнe зaпрoлaдa цeлa шeтe нa рoжy дрaгу.

Дeцeн чaстeй мaцeрe oд пeршoгo чaсa мoштo живитa дaхa у aтмoсфeрe чaстoгo нeртa слoсeй мaцeрe. Чистa мaцe вкрeвa и нeтaрeуc шaнкo кoрoвe, кoтрe бe мoглo зaшeнцe дoрaз у дoбaткy мoштoстe oбeштe.

Тo пeршa oфирa-жeртвa хрeстинскeй мaцeрe, кoтру вeлa свeдoлo Бoгу зa свoйo тeшкo, дa и вoнo мoжe у свoим чaсy пo привлeжy Сaрa, зaручнцa Тoбидeй мoштoстe: дeдoружнe сoх нe oтaлa, кoтри хoдзa пo нeкa дрoтoк.

Перши хвилі виховання дeцкa.

«Рaнo нeй свoйo пoшeнe, нaй гo нe хaбeя твoйo ружe oд бeнeр!» Спoмнaй шe дeвoгo Сeвeрeтeлa у дeнoх млaдoстeй свoйe, тoк нe приду дeй твoеy злoбe и нe пaднуду мeкe, у кoтрих пeвeш: нe пaчa мe шe».

Зa пaчкa слoвaми oтoмнeнa Св. Шeмo слoнeк вихoвaтeлeх, a нa пeршнм пoвeстa-мaцeрe, кeд мaю зaнoчaд зa вихoвaннeм слoнeкo дeцкa. Гoтoвo шaнцe дeцeкe нa тeм шeвe oд привлeжy, жe мoрaлнe вихoвaнe дeцкe oт oтo бaрe лeжнe, aлe жe oт нe пaйзoжнe нe мo прeвeлe думaтo и гyкeрe жe зoс вихoвaтeлeм трeбa зeкaп, дoк дeцкo нe привe гy oбeштe, дoк лeжнe oдo дeцкe дoрeнe, a дoк гyкe дo дружeтa гy нaйблaтeм и нaйтaнкoм. Жe и мeдeн мaцeрaжe вeлeкo тaнeх, кoтри пaрa нe зaнe силoнoстe свoйoгo дeцкe (жe нe oтa тeкa, гнeй, нeпoслух и т. д.) и нe знaдe нe ружe дa нa тo пoвeдeнe, нe дeлaзe, пaлe, жe нe мoжe дeцкo уж aнa гнeцe! A жe вoнo

при тeм злaтe*, и при тeм пoбoчкaю свoйo дeцкo. Кeлe вeт тaнeх мaцeрoх, кoтри пaлeтa и глужe, a нe oдy aнe видeнe, aнe чуп хeбe и нeдoстaтeк нa свoйм лaнeтнeм дeцeчкe, дoк тoтo дeцeчкe нe дoрoвeлe зa шкoлу. A кeд у дeнeх тeх дeцкe вaмoнeнo нeдoбрa и злe силoнoстe, и кeд рoзвeдeнoм вaнoдeцe oдo учитeлe привeмe хeбe тeх дeцкe, вoнa oбo тo нe вeрe, нe трeмaтo и пaнoлe и пaнa учитeлe зa нeпривeтeлeх, oбo шe у чeдy шeтaтe: «Нa кoгo шe тoтo дeцкo удaлo?» И aнe тeрe зaнoчaнo гaнeдe снeсoбe, жe дa дeцкo пoпривeдe. Aнe тeрe зaнoчaнo гaнeдe зoс дeнe дeцкe нeдoбрe кoрoв. Aлe у вeлeх служнeх тo уж нe шкoрe, бo чe зaтo привeдe. Кeл мaцeрe дoвeнeнe пaчe и пaривeдe нaд свoйм дeцкoм a шeнкo дaрeдe!

Вeлeрaнa привeдe тeй мaцeрeскeй пeмoдe зaнoчaнe зa вихoвaннeм. Вoнa пoчaнe привeдeнe пaрeдe зoс злoм ужe тeдe, кeд шe зeнe oтoлeстeкe у дeнeх eй дeцкe зaхoрeнeлe жe тaрeкe нe зaнeдoбaнeм нeлo уж привeдe гeрe шeтe.

Меч и шуг.

Дaвнo гo бyлo шeцe прeд Хрeстoвнм рoждeствoм.

Стaрe вeрeшe Рим жe бyл шeцe прeстoлeнe вeлeкeй и мoштoшeй дeржaвe, aлe шe уж тeдe мoглo зaнeцe, жe прeд шeх вeлeкe бyдущeнe Римскe грaждaнe жeлaлe трeбнeм и зaцeрнeнe живoтeм. A зeмeдeлeцe сy римскe мaлe чeслeнe и зaрaвe фaкeлeй, у кoтрих шe бaрe мeркoвaлo нe oтoрoвeнe, oтзoрeнe, рoбoтoстe, хрaбрoстe a нaйвeцeй нe мeлaнe.

Нaрaз привeдe нaд влaдe римскe нaрoдe вeлeкe мeцeстe. Зoс сивeрy привeдe Егрyцaнe и зaвлaдaлe Римoм.

Освoитeлe жe шe и вшeдeнe сцeлe утвeрдилe сoбe o влaдeнe нaд Римлянeмa нa шeкe вeчeнe. Зaтo oдeлe од Римлянoх шeцкo oружнe и зaбрaнeлe нe жeвeцe мeчe и кoлeя, Римскe кoвeлe шeмeлe мaцe дeжe тeлe жeлeзa, дa мoжy нaпрaвнe плугa, кoсe и шeрeнe.

Прeхoдeнe рoкe и рoкe.

Егрyцaнe жeлeнe у Римe вeсeлe, у нeпрeстoлeкe зaбaнoх, a Римлянe бyдe нeкo и пeлнe oбрaбeдe сeлe жeжe.

Егрyцaнe жe вoлeнe вшeлe сeлeжe жeлeзнe кoлeкe, oкoлeнe, мeчe и кoнeй, a у шeцe

гoх Римлянoх бeдaнe нe служнe зeмeлeнe oд зрeднeй рoбoтe.

Нa oстaткy Егрyцaнe нe нeпрeстoлeнoгo зaживeнe oтoлeнe нa цeлy и нa дyхy, a Римлянe у вeжкeй рoбoтe и зaцeрнeнe живoтe пoстaлe шeцe мoштoшe и oлтoрeнeшe.

И кeд у римскeй дeржaнe вoдвeдe бyвa прeдe Егрyцaнoх, зрeкoвeнe фрeнцкe римскe кoнeнe лeжeнe, кoсe и шeрeнe нa вeчeнe oружнe, a рoзмaзaнe Егрyцaнoх шe зo пoмoхaлe aнe тeх жeлeзнe кoлeкe, aнe oкoлeнe aнe мeчe.

Нaдaлaдaлe гoнe, хeрeнe мaнe лeжeнe и хрaбрeнe дyшy, a нe рeкeнe, кo мaлe вeчeнe oружнe.

Вибoрe у Румунскeй бyдe 20 дeцeмбрe. Пo румунскeм вибeрнeм зaкoнy стpaнкa, кoтрa нa вибoрoх дoстaнe 40 пeрeнeнe прeднeх глaсoх дoстaнe тaкeй пoлoвкe пoслaннeкoх, a зoс дрyгy пoлoвкy дeлeтe шe зa дoшeтe стpaнкaмe. Нe бyдeтe шeкe чyдo, кeд и нa тeх румунскeх вибoрoх дoстaнe шeкeнe злeдe, бo тo у Румунскeй стaрe oбичaй тaк жe тeдe вибoрe oдбyвaлo шe нe тaк «прe чeстe», дa шe мoжe пoвeсe жe у Румунскeй влaдe нaрoдe.

«ЗА ПЕЙН ЛЕБО ВЕЙСЦ РОКИ» — твoрeнe Гинeр Вeмeнeкa дoстaнe сeлeкцe кoлoннe. Тeрeж шeтe нe лoбe служeнe oт тeм жeдaнe нeмeнкoгo нaрoдy, aлe мe бyдeтe вшe зaбнeцe свoй шeцe у тeм нaшнм живoтнeм нeтaнe и шeтe нa тo члeвeкeнe.

АВСТРИЙСКИ МОЦАРХИСТИ мaнe 20 нoвe у Вeнe вeлeкy свoйo мaнeфeстaциo зa нoвoдe 25 рeтнeнe жeжeстe нaдрoйвoдe Отoнa Гaбсбyргa, сивa oстaтнeгo цaрa Кaрoлa. Нa цeлe мa-

Крeсцeнe Руснoх.

Мeдeн пeршeмa дaпнeмa князeмa нaйсeдeнeнeнe сe. Влaдeнe мeр. Слaвнe пoнe жe князe, жe свoйo мoштoшe прeшнeрe и шeцкeх сeлeх гyшeдoх-князeх нaдoвaдeлe и зрoбeлe вaнy вeдeкy дeржaвe, aлe шeлe в слaвнeшнe, жe зa нeтo влaдeнe нeстo прaдeдoвe слaвнeнe и привeлe Хрeстoвy вeрy. Зaпрoвoдeнe хрeстинскeй вeрe у нeгo мoштoшe привeлe мy нaшeнe «рaвнoпoстaлeскe князe».

Зe нaшe нaрoдe пoкрeстeнe мaлo вeлeнe зaнeчaй, и зaтo нe чyдo, жe o тeм крeстeнe вeт нeцeй aривeдeнe-лeтeсидe жe Влaдeнe мeр вaбрaлe вeрy, зa вeтрy дyкaнe шe бyдeтe зa Руснoх нaйпривeдeнeнeшe. Бeднe тeкe лeгeндe твeрe, жe князe Влaдeнe мeр послaдe цe шeцкe oтeрeнe сeлeх пoслaннeкoх дa вeдeтe дe шe пeкeрaнe служнe и кoтрe вeрe нaйлeстeнe: Пeшaнe, прaтeлe шe и вeлeлe жe нaйлeстeнe вeрe вoстoчнe кaтoлeкe. И тeдe нaлужнe Влaдeнe мeр дe дo тeй вeрe прeкрeстeнe шeцкeх Руснoх. Aлe нe шeцe oд Грeкoх мeдeлeтe мeлeнeрoх, нe тo зaдyмaлe нa шeвeкe снeсoбe зрoбeдe.

Дaвнeнe вoйскe нa грeчeскe вaрoнe Гeрeсoнe и зaнeчaлe сe, a вeцкe послaдe послoх дo Цaргoрoдy дa мy дeжe зe жeнy шeстрy цaрoх Вaсвeнe и Кoнeстaнтинa. Кeд мy цaрoвe прeцeлe, жe нe мoжy пaдe шeстрy зa пoгaнa, зaнeжe жe шe рaдo пoкрeстeнe. Тeдe цaрoвe oдaлe зa шeтo свoю шeстрy Ану, a вoнe зoс Гeрeсoнeкe вшeлe грeчeскeх пaнoпeх зoс сoбy дa пoкрeстeнe Крeстoнe и цeлe рускe нaрoдe.

Стaлo шe тo 988 рoкy. Тeдe вoстoчнa грeчeскa цeрквa бyлa шeцe у зaнeчaнe з кaтoлeцкy цeрквy и зoс римскeм прeстoлeм и тaк нaшe прeдeнe привeлe вeрy Хрeстoвy кaтoлeцкy и бyдeнe уж тeдe грeкoкaтoлeцкe. Тo трeбa oкрeмe нaглaшнeцe.

Грeчeскe пaнoцeлe привeлe зoс сoбy кeжкe уж прeлoжeнe нa бoлгaрскy бeшeдy, кoтрa шe и тeдe рoзлeкeнeнe oд тeдeшнeй мaтeрe рускeй бeшeдe. Тoтa бeшeдa вoлe шe цeркoвнo-слaвнeскe и мe шe и нeшкe a нo служнeмe у цeркoх и кнeжкoх.

Алe гoч Руснe привeлe нoвy вeрy стaрe свoйo пoгaнeскe oбичaйe нe oхaбeдe зoсцeнeкeм и кe шeцкe, и нeшкe мoжe вeцeнe у нaрoднeх oбичaйoх жe прe oбeдe пo хoвaнe.

Дрaбнeнa, кoтрa нaс вoдзe дo рaбo.

Сe Азeфoнe тaк гyтoрeлe у сeлeх кaзaнeх:

Дрaбнeнa, нe кoтрeй мaнeжe привeдe дo рaбo, жe 7 пaрaдeнe:

- 1.) Служeцe слoвo Бoжe;
- 2.) Вeрнeцe тoгo вeнeкo, кo мaм Бoгe oбeцeлe;
- 3.) Лoбнeцe Бoгe жe бaнжeнeгo;
- 4.) Рoбнeцe — кo мaм Бoгe зaнoвeдe;
- 5.) Цeрнeцe и цeрнeцкe шeцкe свoйe привeдeнe;
- 6.) Вoйвoцe прeцe злeх oтoлeстeнeх;
- 7.) Нaдвлaдeцe нaшнх дyхoвнeх нeпривeтeлeх зa мoштoшe и вeтрeлoстeнe у дoбрeм.

ЖE ПAРOДИ ПРИПAГAЮ.

Кeлe пaрoдe нe шeцкe, тeлe рижнe oбичaйe. Привeдeнe при пoдeннeх дaшнeх нeмeнoх. У Азeрeкe стaрoжитeлe припaгaлo нa лeвoх, хрoкoдилoх и дрyгнeх дaшнeх жнeрoх, a чaстo припaгaлo и нa oружнe. Вoнe гyтoрeлe: «Нaй мe прeлeтeнe лeв, oбo крoкoдилe, кeд цигaнeм!».

Кнeзeнe чaстo припaгaлo нa кyрe. Тo зa нeх нaйсвeтeйшe припaгa. Вoнe глaрe: «Кeд нe гyтoрeм прaвдy, нaй мe бoгe зaблo, жe тeрe зoбнeжe тoгy кyрy». И вoнe при тeм вeкрyцe кyрe шeцe.

Бyдeнeнe у Снeжкe припaгaлo: «Кeд цигaнeм, нaй мe нeбeскe сивe oсyдaзe и нoшeкe дo пeклa, дa у eднeм шeтe нoшнeм вoдy». — У Анaмy члoвeк кoтрe припaгa, бeрe eдeн шeтрaнe дo ружнe и гyтoрeлe: «Кeд шeцкe нaй yмрeм oд тoгo шeтрaнe». — Стaрoжитeлe нa Нoвeй Гвeнeскe припaгaлo нa служкe и мeшaцe. — У Америкe вeслeнeкe кривoвeрeцe вoбщe нe припaгaлo, лeм зoс вeдeнeнeм ружнe нa стoлe пoтвeрeдзyлo, прaвдy и тoчнoстe нe бeшeдe.

нифестацији бул" войвода Ернст Гохенберг, син Фрајна Фердинанда, австр. престолонаследника, ко бул у Сараеву 1914. року забито. Монархисти сду принесли на австр. престол Отона и да Австрија постане подишло самостојна царовина. У монархистичких друштвах уписано милион и 220.000 члени. Ипак то велика сила и не бучно би челье чуло, кад би ше Отон панце вращел до Бечу як цар.

КОНФЕРЕНЦИЈА АЗЕВЕЦ ДИЖА-ВОХ у Бриселу, котри ше зышли да ше горадза, ко робин зос Японску, котра так без пардону нападла на Кинай, не зробила ниц и розишла ше. А тоти держани ише недавно у Вашингтону подишли уговор, же буду браниц шлебоду Кината и його граици. И тераз им ниц не стало, да свою беседу потримало. И то културни держави, перши у швене Французка, Англија, Белгија и други. То ето зана доказ чѣда бездушна пешкайна политика межди народами, о чим пишеме нешка на першей страни новинох.

У **БРАЗИЛИИ** преврат направел преас. републики Варгас. Бол рознуцен парламент и пригласел нови устав, по котрим вишкы власц ма вон сам. Бразилија ше ма ушорил слично як Италия, Австрија и Португалија, же би не владали стражи, але поедики класи народа по своих денегатох. Нова вилада сие владац у християнском духу. Дай Боже!

АНАРХИСТИ И БОЛЬШЕВИЦИ. Анархисти су людзе, котри не признаваю нијкей влади. Вони маю свою дружтва, а најмогнѣйши су и највсцѣй их ест у Испанији. У терашней домашней войни анархисти помакали большевикох, а тераз кад су большевици у Испанији барз прициснети, руцаю вони вишу на своих союзникох анархистох. Прицисаю их, заперало и штрѣвляю. У остатним часу потпрѣвляю большевици у самим вароши Барселони 3.100 анархистох.

КРАТКО: ЯПОНЦИ у Кинату напредују даље. — У **ИСПАНИИ** на фронтох мир, обидва ше страни прицисавляю за офензиву, а су тому подла хитри завладала. — **НА ШМЕРИЦ** осудзели Англијци у Палестини 80-рочного Нейка Сади Фархана едного од предних арабских револуционерох. — **ТО ВАГОНИ КАВИ** зос Абесинии даровал Мусолини рижним добродѣйним служством у Неметкей.

Шенцкогo покoс.

ЯК ДА ШЕ КАРМИМЕ? Американци учени Ширман и Смит котри вельо преучовали яка кожива на човека највљашна, давшо тоу поряду: Од пенекох, ко их маш за живог дай влду трѣцину за млеко, другу трѣцину за желѣзну и своци, а трѣту трѣцину за месо, хлеб, кољачи и друге.

КЕД ПЧОЛА УДЖОБНЕ у язык лебѣ гарло, треба такой влац ложичку кухиьовой соли, обляжит ю и воду и леп помяло соль лигач. Так уджобнута место на слухио и не будзе бољц, на тот способ велѣ ше зачували од великих болѣох.

КЕД ШЕ ЧЛОВЕК ОПЕЧИ најлѣпша е тоц тотя: Намисити билу рѣчочку зос мѣдом и приложит ю до опеченого места. То фришко помята.

СПЛЕШНИСТИ ХЛЕБ издрави киц з дружиц. Дробизг таки хлеб прѣгаша. А кад би дахто илѣк сѣл сплѣшнѣту коживу похастовац, муши ю скорѣй добре преварац. Лѣл кад ше добре превари пастава шлѣшнѣта нечкодаѣва.

УЖ ВИШОЛ
РУСКИ КАЛЕНДАР
за 1938. рок
и мож го достац на каждей нашей парохии
и у читальных.
Полни забавного и научного читања. Полни красних сликох.
Цена знижена — кошта 8 — дин.

ТАРГОВИНА ЗОС ЗАРНОН у остатним часу мириша. Нет пременкох у ценох. Предава ше слабо, бо тре подладу хитро зарно ше мало вивожуе на пивц. «Призад» купуе дакуц: кукурнуцу, а жито скоро ништо ани не понукуе. Земледѣлци не понатрѣвляю зос предаваном бо ситуација так стої, же цена ше може лѣм диминуци, а не спаднуци.

ИЗ МИЛИОНИ одшавели душтва ношо земледѣлци Аграрней Банки. З тога виштра, же питаю земледѣлских душтвох ипак добре тераз ушорене. А розуми ше, же легкомислени людзе зана ше задужа. Им ништо не поможе.

500 ВАГОНИ ДОГАНУ уродзело того року у Далмацији. Урожай пенши од лоньского, але квалитета слабша.

КАСИР у оштини Крагуевац у Србији Жива Маркович суспендовани од служби бо му у каси хити ани меней ани вѣцей лѣм лон миллион динари. Потрошел их на луксуз. То ше знал **ДВА МИЛИЈАРДИ** и 750 миллиони длужни земледѣлци у Югославији припатним банком и кооперативом.

У **ЦЕРПЛИХ МЕПАЦОХ** того року предало з Югославији пенѣй як у далим прѣшим року и то вѣсней за 845 миллиони. Значи добре стоїме.

3.000 ВАГОНИ кукурници купел уж Призад и зос тим припомог, же ше у нас цена кукурници так добре трима и же в драгша як индзи у швецѣ. За нас у Бачкей и Сриме то добре, бо ми кукурнуцу предаваме, але за худобну Босну и Далмацию то не може радовац.

Весели куцик.

Ваш ватѣ. — Тот жидрак уж тельо рази банкротовац и ви го сѣце ижац до компанији? — Ша бай прето го сѣм!

Модерна слика. Толмач толкуе на янстайн: Тота слика представи краву на ярану. — А дае же крава? — Поншла дому, бо ше уж напасла. — А дае же голем грава? — Ша крава лѣпасла.

Скупн. Я вѣцера спаднул до води и лѣм до сом ше не задавал. — Як то, ша ти звант пѣвац. — Гей, але на брегѣ стала табла в надписом: «Плѣвана забрацете. Кара 100 Д».

У доктора. Доктор. «Чи ви знаце, же я оркам хорих лѣм до 5 годзин». Гей я злам, але тоу пѣс не знал, бо ме укушел на пол гвѣстей годзини.

В ш е л ѣ я ч н а

НАЙСПОРШЕ рошии дрѣво бамбус (у Индији). Младѣши того дрѣва знаю на 24 годзини пароснуц на бо цм. — **КОНИ** може цагач пѣйц рази вѣкшу терку, их цо е сам чѣлѣк. Пчѣла може зкш дѣлѣти 25 рази вѣкшу терку од себе. — **НАЙВИСША** церква на швене ест у немецким варошу Улму висока е 162 метери. Владическа церква у Загребѣ висока 104 метери, у Лаконе 83 м. — **30.000** **ИНСМА** достава зекди дѣвѣсп. отец Папа канди дѣвѣ. Тельо инсма не достава ништо вѣсней на тиж инсѣт.

Прави подполни человек е тот, хто ше стара не лѣм за свою цѣлу и свой мясток, але и за свою дунцу и за пѣсц своего мѣна

Прави Члвек е тот, котри в у шипцких своих дѣлох чѣсти и моралии и то ест лѣм прето, бо так заныго дѣлаше, але прето, бо так жада Бог и загалне добро народу.

Прави Члвек в тот, котри в верни своей жѣни. Бо чѣсти, здрава и на моралиих християнских осолох поставна фамилия в темѣл: моци и здравя цѣлого народа.

Слѣдующе число Р. Новинох видзе на 6 боки.

Вредноци цудзих пенежох.

Долар	43--44 — Дин
Немецка марка	14 — Дин
Австр. шилинг	10 — Дин
Тал. лира	2-60 Дин
Франц. франк	1-58 Дин
Чехосл. коруна	1-58 Дин
Швайцарски франк	12 — Дин

ГАЛО! ГАЛО! ТАРГОВИНА И КАРЧМА на предай!

Предавам свою хижу у хторей ше находви добре идуща и ровнѣта таргѣвина и карчма, вѣс цѣлим инвентаром на вше а евентуално и под кѣрню.

Хижа ше находви на угле на прометини мѣсте. Циурни сѣнѣстенци на младого и аѣлного таргѣвца.

АРТ КАРОЛЬ таргѣвец Руски Керестур.

Предавам нову ХИЖУ асѣ **ДУТЯНОМ** и **КАРЧМУ** на мали инсѣж. Осигурана будуцноци за младого и аѣлного просвѣтаниа. **ДИОРА ВЕСЕРМЕНИ**, таргѣвец Миклушевци.

ВЖАЛ БИМ КАЧЧМУ под арѣзду у данцим нашим срѣмским валацѣ. — Обяви ше на Редакцию «РУСКИХ НОВИНОХ»